

---

# Streszczenia = Резюме = Abstracts

---

Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej  
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 9/4, 143-155

---

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

---

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

---

Streszczenia  
Abstracts  
Резюме





## Jerzy Konieczny

### *Bezpieczeństwo państwa a bezpieczeństwo biznesu. Studium metodologiczne*

Celem artykułu jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy metodologiczna charakterystyka wiedzy o bezpieczeństwie organizacji o celach politycznych (wiedzy o bezpieczeństwie państwa) jest odmienna od metodologicznej charakterystyki wiedzy o bezpieczeństwie organizacji o celach gospodarczych. Przyjęta została następująca koncepcja bezpieczeństwa: bezpieczeństwo określonego podmiotu jest stanem, w którym podmiot ten, w sytuacji konfliktu wartości, w zakresie nadanego przez siebie zasobu dóbr, ma zdolność do suwerennego podejmowania i realizowania legalnych decyzji, zgodnych z uznawaną przez siebie hierarchią wartości. W świetle tej definicji nauki o bezpieczeństwie należą do nauk stosowanych (praktycznych), co przesąduje o tożsamości charakterystyki metodologicznej naukowej wiedzy o bezpieczeństwie rozważanych podmiotów. Nauka o bezpieczeństwie państwa różni się jednak od nauki o bezpieczeństwie w biznesie swoim przedmiotem, ze względu na wspomnianą odmienność celów działania państwa i organizacji gospodarczej.

**Słowa kluczowe:** czynności wiedzotwórcze, nauki stosowane, optymalizacja, wywiad, zagrożenie

### *State Security and Business Security. A Methodological Study*

The article constitutes an attempt to answer the question whether the methodological description of knowledge on security of organizations with political objectives (knowledge on security of state) is different from the methodological description of knowledge on security of organizations with economic objectives. The following security concept has been accepted: security of specific subjects is a state in which the subjects in a situation of conflict of values, within the source of goods granted by themselves, have the ability of sovereign legal decision-making and realization, accordant with the hierarchy of values recognized by them. In the light of this definition, security studies belong to applied (practical) studies, which determines the identity of the methodological description of the scientific knowledge on the safety of the considered subjects. However, studies on state safety differ in their object from studies on business security, due to the mentioned difference of objectives of the activity of the state and the economic organization.

**Key words:** applied sciences, optimization, intelligence, threat

## *Безопасность государства и безопасность бизнеса. Методологическое исследование*

В статье сделана попытка ответить на вопрос – чем отличается методологическая характеристика знаний о безопасности организации, имеющей политические цели (знания о безопасности государства), от методологической характеристики знаний о безопасности организации имеющей хозяйственные цели? Была принята следующая концепция безопасности: безопасность конкретного субъекта является состоянием, при котором этот субъект в ситуации конфликта интересов (в области важных для него ресурсов богатств), имеет возможность принимать суверенные решения и поступать в соответствии с законом и в соответствии с важной для него системой ценностей. В свете этого определения, наука о безопасности принадлежит к среде прикладных наук, что предопределяет об идентичности методологических характеристик научных знаний о безопасности рассматриваемых субъектов. Наука о безопасности государства отличается от науки о безопасности бизнеса предметом изучения, прежде всего по причине разных целей действия государства и действия экономической организации.

**Ключевые слова:** прикладные науки, оптимизация, разведка, угроза

## Ryszard Bełdzikowski

### *Przestępcość w zakresie podatku VAT i oszustwa finansowe zagrożeniem dla systemu bezpieczeństwa państwa polskiego*

Artykuł omawia zagrożenia bezpieczeństwa państwa powodowane przestępcością w zakresie podatku VAT oraz oszustwami finansowymi, giełdowymi i praktykami parabankowymi. W 1993 r. w Polsce wprowadzono do systemu prawa i obrotu gospodarczego zobowiązanie w postaci podatku od towarów i usług (VAT). W tych latach oszustwa w zakresie podatku VAT polegały na sprzedaży towarów lub usług bez ich księgowania i niepłacenia należnego podatku. Po przyjęciu Polski do UE (2004 r.) i otwarciu granic (Konwencja Schengen) rozwinęła się zorganizowana przestępcość specjalizująca się w wykorzystywaniu mechanizmów podatków VAT i kreowaniu fikcyjnego obrotu towarowego (usług) z partnerami w innych państwach UE. Ta patologia przestępcoza jest oparta na „karuzelowej” sieci podmiotów VAT. Czynności kontrolne prowadzone przez inspektorów Urzędów Kontroli Skarbowej w 2014 r. zakończyły się wystawieniem podmiotom gospodarczym decyzji wymiarowych z tytułu stwierdzonych oszustw w zakresie podatku VAT na sumę ponad 9 mld zł. Kolejne ekipy rządowe i środowiska parlamentarne nie doprowadziły do zdecydowanego ograniczenia tej finansowej i podatkowej patologii. Potrzebne są zmiany systemowe mające na celu bezpieczeństwo wewnętrzne państwa w obszarze bezpieczeństwa finansowego, socjalnego.

**Слова клuczowe:** przestępcość w zakresie podatku VAT, „karuzele” VAT, oszustwa finansowe, giełdowe i parabankowe, bezpieczeństwo wewnętrzne państwa, bezpieczeństwo finansowe

## *Criminal Activity in the Area of VAT and the Threat to the Security of the Polish State*

The article underlines the threat to state security caused by criminal activity in the field of value added tax, financial fraud market abuses and also practices of false banking. VAT was introduced into the Polish legal system in 1993. It also creates criminal activities based on nontaxed sales. In 2004, when Poland joined the EU and Schengen agreement a new kind of activity within this field was observed. Generally, it has developed into organized crime specializing in the use of mechanisms of VAT and the creation of a fictitious trade of goods (services) with partners in other EU countries to obtain the VAT refund. This activity is based on a carousel scheme which includes “false invoices” and companies whose professional activity is limited to the criminal activity. Based on such modus opreati billions of złoty are caged from the state budget. Tax audits carried out by tax authorities revealed only in 2014 a tax fraud for more than 9 billion złoty. It is also necessary to underline that all Polish governments failed to reduce the fraud activity and pathology in taxation. Despite many structural changes/reforms in tax administration, custom service and police, no progress in fighting tax frauds has been achieved. Current situation creates serious threats to the internal security of the country.

**Key words:** crime in the field of VAT, “carousel” VAT fraud, financial fraud, para bank, tax control offices, tax offices, the internal security of the state, financial security

## *Преступления в сфере НДС и финансовые мошенничества – угроза для системы безопасности польского государства*

В статье рассматриваются угрозы для безопасности государства, вызванные преступностью в сфере налога на добавленную стоимость (НДС), финансовыми и биржевыми мошенничествами, а также деятельностью теневой банковской системы. В 1993 году в Польше введено в правовую систему и экономический оборот обязанность уплаты налога на добавленную стоимость (НДС). В те времена мошенничества в сфере НДС состояли на продажи товаров или услуг без их бухгалтерского учета и неуплате надлежащего налога. После присоединения Польши к ЕС (2004 г.) и открытия границ (Шенгенская конвенция) получила развитие организованная преступность, специализирующаяся в использовании механизмов НДС и создании фиктивного оборота товарами (услугами) с партнерами в других странах ЕС. Эта преступная патология основана на создании так называемой НДС-карусели. Проверки, осуществляемые инспекторами налоговой инспекции в 2014 г., выявили многочисленные примеры мошенничества связанного с неуплатой НДС субъектами хозяйствования и закончились наложением штрафов на сумму более 9 млрд злотых. Исполнительной власти и парламентариям не удалось создать законодательной базы, которая привела бы к сокращению финансовой и налоговой патологии. Необходимо провести системные изменения, направленные на повышение внутренней безопасности государства в области финансовой и социальной безопасности.

**Ключевые слова:** преступления в сфере НДС, НДС-карусель, финансовые и биржевые мошенничества, теневая банковская система, внутренняя безопасность государства, финансовая безопасность

## Mirosław Kwieciński

### *Potencjał wywiadu i kontrwywiadu gospodarczego przedsiębiorstw polskiego sektora MSP. Próba oceny*

Celem artykułu jest próba wskazania na założenia i możliwości oceny budowanego, a jak wydaje się niezbędnego do współczesnego funkcjonowania, potencjału narzędzi wywiadu i kontrwywiadu gospodarczego przedsiębiorstw sektora MSP. Artykuł zawiera krótką charakterystykę znaczenia w gospodarce polskiego sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Zwrócono uwagę na główne czynniki sukcesu w działalności przedsiębiorstw. Jednym z istotnych okazuje się wywiad i kontrwywiad gospodarczy. Wskazano na powszechnie występujące powiązania sieciowe pomiędzy przedsiębiorstwami jako naturalne środowisko możliwości realizacji koncepcji wywiadu i kontrwywiadu gospodarczego. Zwrócono uwagę na liczbę różnorodnych zagrożeń bytu przedsiębiorstw sektora MSP, wskazując na możliwe pożytki minimalizowania zagrożeń, wynikające z wykorzystania rozwiązań wywiadu i kontrwywiadu gospodarczego. Końcowy fragment artykułu zawiera identyfikację obszarów i aktywności niezbędnych dla skutecznej realizacji zadań wywiadu i kontrwywiadu gospodarczego w przedsiębiorstwach sektora MSP. Wskazano także na możliwe do zastosowania metody oceny potencjału wywiadu i kontrwywiadu gospodarczego w strukturach małych i średnich przedsiębiorstw.

**Słowa kluczowe:** wywiad i kontrwywiad gospodarczy, potencjał kontrwywiadu, sektor MSP

### *The Attempt to Assessment of the Potential of Economic Intelligence and Counterintelligence within Polish SME Sector Enterprises*

The main goal of the article is the attempt to point out the foundation and evaluation possibilities of potential in regards to intelligence and counterintelligence tools within enterprises of SME sector. This potential seems to be crucial for current well functioning. The article includes a short characteristic of the importance of Polish SME sector in the economy. The main factors for success in the enterprise activity have also been pointed out in the description. The most important factors are economic intelligence and counterintelligence. The network connections between enterprises were indicated as natural environment for the possibility to implement intelligence's and counterintelligence's concepts. Many different threats of the enterprises operating have also been noticed, with the indication to all possible benefits of minimizing threats by using solutions of economic intelligence and counterintelligence. The last part of the article includes the identification of areas and activities that are essential for effective completion of tasks of economic intelligence and counterintelligence within SME.

**Key words:** competitive and counterintelligence, potential of economic intelligence and counterintelligence, SME sector

*Потенциал экономической разведки и контрразведки  
предприятий польского сектора малого и среднего бизнеса.  
Попытка оценки*

В статье предпринята попытка дать оценку, необходимого для функционирования в современном мире, потенциала инструментов экономической разведки и контрразведки в секторе малого и среднего бизнеса. Дано краткое описание значения в польской экономике сектора малых и средних предприятий (МСП). Обращено внимание на ключевые факторы успешной деятельности предприятий, в том числе на такие существенные компоненты, как экономическая разведка и контрразведка. Указаны разнообразные связи между предприятиями, которые составляют естественную среду для осуществления концепции экономической разведки и контрразведки. Обращено внимание на разнообразные угрозы существованию предприятий сектора малого и среднего бизнеса, возможности и выгоды от минимизации рисков благодаря действиям в области экономической разведки и контрразведки. В заключительной части статьи указаны сферы и примеры действий, необходимых для эффективного выполнения задач экономической разведки и контрразведки в секторе МСП, а также указано на возможные для применения методы оценки потенциала экономической разведки и контрразведки в структурах МСП.

**Ключевые слова:** экономическая разведка и контрразведка, потенциал контрразведки, сектор предприятий малого и среднего бизнеса, МСП

**Krzysztof Passella, Mirosław Kwieciński**

*Kontrwywiad gospodarczy w przedsiębiorstwie  
– od strategii działania do pracy operacyjnej z personelem*

Artykuł traktuje o strategicznym znaczeniu kontrwywiadu gospodarczego w przedsiębiorstwie, w nawiązaniu do najczęściej wymienianych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla działalności współczesnego innowacyjnego biznesu. Autorzy wyjaśniają istotę i podstawowe cele kontrwywiadu gospodarczego w przedsiębiorstwie. W części praktycznej, po omówieniu wykrywania działań przeciwko firmie (praca ze źródłami osobowymi), autorzy skupiają się na identyfikacji szpiegostwa przemysłowego w ochranianej firmie. Artykuł kończąc rozważania na temat zagrożeń ze strony szpiegostwa przemysłowego niezwiązanych z cyberprzestępcością.

**Słowa kluczowe:** kontrwywiad gospodarczy, bezpieczeństwo informacyjne firmy, badanie lojalności pracowników, źródła osobowe

*Space for the Business Counterintelligence in an Enterprise –  
from Action Strategy to Operational Work with the Personnel*

The article deals with the strategic importance of business counterintelligence in the enterprise, in relation to the most cited internal and external threats for modern innovative business activity. The authors through a denial notice what is not business

counterintelligence in the enterprise, try to explain its essence at the organization, including the description of its fundamental objectives. In the practical part, the authors deal with the descriptions necessary to take action on the detection of hostile activities against the company, essentially by taking work with human sources. A special place is occupied by considerations for identifying an industrial espionage net at the protected enterprise by the business counterintelligence branch. The final part of the article contains a reflection on industrial espionage threats not related to cybercrime.

**Key words:** business counterintelligence, counterespionage, company information security, investigation of employee loyalty, human sources

### **Экономическая контрразведка предприятия – от стратегии действий до оперативной работы с персоналом**

В статье рассматривается стратегическое значение экономической контрразведки предприятия и указаны наиболее частые внутренние и внешние угрозы для деятельности современного инновационного бизнеса. Авторы объясняют сущность и основные задачи экономической контрразведки предприятия. В практической части статьи, после обсуждения способов обнаружения действий направленных против предприятия (работа с источниками конфиденциальной информации), авторы сосредоточиваются на способах выявления промышленного шпионажа в защищаемой компании. Статья заканчивается обсуждением темы угроз со стороны промышленного шпиона, не связанного с киберпреступностью.

**Ключевые слова:** экономическая контрразведка, информационная безопасность предприятия, тестирование лояльности персонала, источники конфиденциальной информации

## **Stefan Poździoch**

### *Prawo do bezpiecznych warunków pracy. Teoria a praktyka działania*

Standardy zawarte w przepisach prawnych, określające wysoki poziom ochronny podmiotowego prawa do bezpiecznych warunków pracy, w niedostatecznym stopniu wpływają na praktykę działania w tym zakresie. W artykule wskazano na ważniejsze uwarunkowania społeczne i ekonomiczne oraz przyczyny nierespektowania podmiotowego prawa pracowników do bezpiecznych warunków pracy. W świetle danych statystycznych i wyników prowadzonych kontroli, zawartych w rocznych sprawozdaniach Państwowej Inspekcji Pracy, skala łamania przepisów znajdująca wyraz w odnotowywanych wykroczeniach i zdarzeniach jest w Polsce wciąż ogromna. W rozważaniach wskazano na rodzajowe działania, które powinny korzystnie wpływać na poprawę sytuacji w powyższym zakresie.

**Słowa kluczowe:** bezpieczeństwo pracy, warunki pracy, inspekcja pracy, regulacje prawne, zagrożenia dla życia lub zdrowia

## *The Right to Safe Working Conditions. Theory and Practice*

The standards contained in legal regulations, defining high level of protection of subjective right to safe working conditions, does not affect sufficiently the practice of activities in this area. The article pointed out the important social and economic factors and causes of failure to respect personal employee rights to safe working conditions. In light of statistical data and results of the carried out checks, contained in the annual reports of State Labour Inspection, the scale of violations that are expressed in reported offenses and events is still enormous in Poland. The consideration pointed out the generic actions that should favourably affect improvement of the situation in this respect.

**Key words:** safety of work, working conditions, Labour Inspection, legal regulations, threat to life or health

### *Право на безопасные условия труда.*

### *Теория и практика действий*

Существующие в законодательстве стандарты, определяющие высокий уровень защиты субъективного права на безопасные условия труда, недостаточным образом влияют на практику действий в этой области. В статье указаны наиболее важные социальные и экономические условия и причины несоблюдения права работников на безопасные условия труда. В свете статистических данных и проверок, результаты которых содержатся в годовых отчетах Государственной инспекции труда, масштабы нарушений законодательства в Польше по-прежнему остаются большими. В статье указаны примеры действий, которые должны положительно повлиять на улучшение ситуации в этой области.

**Ключевые слова:** безопасность труда, условия труда, инспекция труда, правовые нормы, угрозы жизни или здоровью

## Magdalena Prorok

### *Podejmowanie decyzji w sytuacjach kryzysowych. Część II: praktyczny wymiar procesu decyzyjnego*

Trudna sytuacja rynkowa jest szczególnego rodzaju sytuacją kryzysową, w obliczu której organizacje „poddają się presji na wynik”, zapominając o jakości przywództwa. W konsekwencji do pełnienia funkcji menedżerskich są delegowani święci eksperci, zapewniający krótkoterminową poprawę sytuacji, przejawiającą się w głównej mierze w poprawie wyników. Ich zadaniowe nastawienie nie ma nic wspólnego z umiejętnościami pociągnięcia ludzi za sobą, zarysowania przekonującej wizji przyszłości, a w konsekwencji tworzenia poczucia bezpieczeństwa u podwładnych. Podstawą do osiągnięcia takiego mistrzostwa jest praca nad sobą i dysponowanie zestawem pewnych predyspozycji. W konsekwencji zwrócono uwagę na wykorzystanie intuicji w podejmowaniu decyzji, jako element, który powoduje: skrócenie czasu podejmowania decyzji poprzez

wykorzystywanie intuicji do głębokiego obejścia analizy i błyskawicznego dochodzenia do zadowalającego rozwiązania.

**Słowa kluczowe:** podejmowanie decyzji, sytuacja kryzysowa, kompetencje, intuicja

### *Decision-Making in Crisis Situations. Part II: Practical Dimension of Decision-Making Process*

The difficult market situation is a specific type of crisis situation in the face of the organizations succumb to the pressure on the result, forgetting about the quality of leadership. As a consequence, great experts are delegated to perform managerial functions, providing short-term improvement of the situation manifested mainly in improving results. Short duration of improvement of the situation follows the weakness of the leadership which they represent. Their task attitude has nothing to do with the skills of pulling people behind them, scratch compelling vision for the future and consequently create a sense of security among subordinates. The basis to achieve such mastery is to work together and to have set certain predispositions. Consequently, attention was paid to the use of intuition in decision-making, as the element that causes: shortening of decision-making through the use of intuition to bypass deep analysis and to move rapidly reaching a satisfactory solution. Intuition used in this way is almost an immediate cognitive process through which decision makers recognize familiar patterns and have greater willingness to accept the risk associated with decision -making.

**Key words:** decision-making, crisis situation, competences, intuition

### *Принятие решений в кризисных ситуациях.*

#### *Часть II: практика процесса принятия управленческих решений*

Сложная ситуация на рынке представляет собой особый вид кризисной ситуации, перед лицом которой организация «поддается давлению на результат», забывая при этом о качестве управления. В результате этого для выполнения управленческих функций часто приглашаются известные эксперты, которые обеспечивают краткосрочное улучшение ситуации, что в основном проявляется в улучшении результатов. Их установка на выполнение конкретной задачи не имеет ничего общего с умением вовлечь в дело сотрудников предприятия, предоставить им предложение четкой перспективы на будущее, которая способствовала бы повышению их чувства безопасности. Основой для достижения таких целей является работа над самим собой и распоряжение набором определенных навыков и склонностей. Особенное внимание следует обратить на использование интуиции во время принятия решений, как элемента, который способствует сокращению времени пред назначенного на принятие решений.

**Ключевые слова:** принятие решений, кризисная ситуация, компетентность, интуиция

## Jarosław Szemliński

### *Znaczenie białego wywiadu w zachowaniu płynności finansowej w polskich przedsiębiorstwach sektora MSP – zarys problemu*

Polska gospodarka oraz jej bezpieczeństwo są znacząco oparte na stabilności funkcjonowania sektora MSP. Mocny, innowacyjny, ciągle rozwijający się sektor tych przedsiębiorstw jest wskazany w oparciu o wyszczególnione w literaturze role tegoż sektora jako element składowy szeroko rozumianego pojęcia bezpieczeństwa ekonomicznego państwa. Przedstawione znaczenie płynności finansowej oraz jej wpływ na istotne procesy gwarantujące przedsiębiorstwom tego sektora rozwój oraz bezpieczeństwo ma bezpośrednie przeniesienie na stan jego funkcjonowania, a zarazem szeroko rozumiane bezpieczeństwo ekonomiczne państwa. Zachwianie stabilności płynności finansowej jest poważnym niebezpieczeństwem, które w gospodarce rynkowej jest częstym zjawiskiem, dlatego też wymaga ono ciągłego nadzoru oraz odpowiedniej polityki i strategii gwarantujących jak najmniejsze zakłócenia w procesie funkcjonowania oraz rozwoju przedsiębiorstwa. Bardzo istotnym narzędziem w rękach zarządzających firmami tego sektora, podnoszącym gwarancje zachowania bezpieczeństwa i płynności finansowej, jest biały wywiad, którego celem jest pozyskanie wiedzy dotyczącej sytuacji ekonomicznej kontrahentów oraz powstały nadużyć na szkodę firmy. Ciągle występujące zmiany na rynku powodują, że biały wywiad wskazuje się jako narzędzie konieczne do stosowania w codziennym funkcjonowaniu, rozwoju oraz budowaniu bezpieczeństwa ekonomicznego przedsiębiorstwa. Stworzenie przez przedsiębiorstwo wewnętrznego systemu pozyskiwania i gromadzenia informacji jest elementem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz niebezpieczeństwami, jakie niesie gospodarka wolnorynkowa, a uzyskana wiedza w wyniku analizy tych informacji i wykorzystana w procesie decyzyjnym jest bardzo istotnym narzędziem dla zarządzających.

**Słowa kluczowe:** sektor MSP, płynność finansowa, biały wywiad, bezpieczeństwo

### *The Importance of the Open-Source Intelligence in the Maintaining of Financial Liquidity in the Polish SMEs Sector – an Outline of the Problem*

The Polish economy and its security are significantly based on the stability of functioning of the SMEs sector. The strong, innovative and still developing sector of such enterprises is presented on the basis of roles of that sector, specified in literature, as an element of broadly understood idea of the economic security of the state. The importance of financial liquidity presented herein and its impact on essential processes, which guarantee enterprises in this sector their development and security, directly translates into the condition of their functioning and at the same time into the broadly understood economic security of the state. Upsetting of the stability of financial liquidity is a serious danger, which is a frequent phenomenon in the market economy, that is why it requires a continuous supervision and appropriate politics and strategies which guarantee the least possible disturbances of the process of functioning and development of an enterprise. An essential tool in hands of managers of enterprises in that sector, which increases guarantees of maintaining the security of financial liquidity, is the open-source intelligence

aimed at obtaining information on the economic standing of contracting parties and frauds committed to the detriment of an enterprise. Continuous changes in the market cause that the open-source intelligence is indicated as a tool necessary to be applied in everyday functioning, development and building up economic security of an enterprise. The creation of an in-company system of obtaining and collecting information is an element of early warning about threats and dangers, which free-market economy brings, and the knowledge acquired as a result of the analysis of such information and applied in a decision-making process is an essential tool for managers.

**Key words:** the SMEs sector, financial liquidity, open-source intelligence, security

*Значение разведки на основе открытых источников  
в сохранении финансовой ликвидности в польском секторе  
малого и среднего бизнеса – основные проблемы*

Польская экономика и ее безопасность существенным образом основаны на стабильности функционирования сектора малых и средних предприятий (МСП). Сильный, инновационный, постоянно развивающийся сектор этих предприятий – это важный составляющий компонент широко понимаемой экономической безопасности государства. Значение финансовой ликвидности и ее влияния на существенные процессы, гарантирующие предприятиям этого сектора развитие и безопасность имеют непосредственное воздействие на состояние их функционирования, а вместе с тем на широко понимаемую экономическую безопасность государства. Разрыв стабильности финансовой ликвидности представляет серьезную опасность, которая остается частым явлением в рыночной экономике и поэтому требует постоянного контроля и соответствующей политики и стратегии, гарантирующих устойчивость процессов функционирования и развития предприятия. Существенным инструментом в руках управляющих фирмами этого сектора, повышающим гарантии сохранения безопасности финансовой ликвидности, является разведка на основе открытых источников, направленная на получение информации об экономическом положении контрагентов и злоупотреблениях совершенных в ущерб фирме. Происходящие на рынке постоянные изменения ведут к тому, что разведка на основе открытых источников остается необходимым инструментом повседневной деятельности, развития и построения экономической безопасности предприятия. Создание предприятием собственной внутренней системы сбора и сохранения информации – это элемент раннего предупреждения об угрозах, какие несет рыночная экономика, а знания полученные в результате анализа такой информации, используемые в процессе принятия решений, являются важным инструментом для менеджеров предприятий.

**Ключевые слова:** малые и средние предприятия, финансовая ликвидность, разведка на основе открытых источников, безопасность

## Bogumił Stęplewski

### *Tadeusz Kościuszko – dowódca czy inżynier?*

W marcu 2014 r. obchodzona była 220. rocznica wybuchu Powstania Kościuszkowskiego, w roku 2016 przypada 270 rocznica urodzin Naczelnika. Warto przypomnieć rolę Tadeusza Kościuszki w tym historycznym wydarzeniu oraz zastanowić się nad szansami pierwszego powstania narodowowyzwoleńczego, w którym to po raz pierwszy w dziejach Rzeczypospolitej próbowano rozbudzić patriotyzm wśród ludu (głównie chłopa pańszczyźnianego bez motywacji do walki o swój los). Ta rewolucja w myśleniu i działaniu idealisty, jakim był Tadeusz Kościuszko, w ówczesnych warunkach politycznego otoczenia i uwarunkowań społecznych szlacheckiej Polski skazana była na niepowodzenie.

**Słowa kluczowe:** Tadeusz Kościuszko, Powstanie Kościuszkowskie, fortyfikacje

### *Tadeusz Kościuszko – Commander or the Engineer?*

The 220th anniversary of Kościuszko Uprising was celebrated in March this year. The role of Tadeusz Kościuszko in this historical event is worth remembering and we should ponder about the chances of the first national liberation uprising, which was the first attempt in the history to awaken the patriotism among the people of the Republic of Poland (we have to take under consideration the fact that most of them were serfs without the motivation to fight for their cause). It was the revolution in thinking and activity of the idealist such as Tadeusz Kościuszko, but in those conditions of political surrounding and social determinants of noble Poland it was doomed to fail.

**Key words:** Tadeusz Kościuszko, Kościuszko Uprising, fortification

### *Тадеуш Костюшко – командир или инженер?*

В марте 2014 года праздновано 220-летие начала восстания Костюшко, а в 2016 году пройдут празднования 270-летия со дня рождения руководителя восстания. Стоит напомнить о роли Тадеуша Костюшко в этом историческом событии и дать анализ шансов первого национально-освободительного восстания, в котором впервые в истории Речи Посполитой была предпринята попытка возрождения патриотизма в народе (в основном в среде крепостных крестьян с малой мотивацией борьбы за свою судьбу). Эта революция в способе мышления и действиях идеалиста, каким был Тадеуш Костюшко, в современных ему политических и социальных условиях времен шляхетской Польши была обречена на провал.

**Ключевые слова:** Тадеуш Костюшко, восстание Костюшко, фортификационные сооружения